

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Fra SK · 8. jan. [1842] · til P.J. Spang

Citation: Kierkegaard, Søren: "Fra SK · 8. jan. [1842] · til P.J. Spang", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-b43-txt-shoot-n46.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Fra SK · 8. jan. [1842] · til P.J. Spang

[Berlin,] d. 8. Januar.

Kjære Pastor Spang.

Glædeligt Nytaar. Item ønskes Dem, at Deres uvisse Indtægter maae i Tal staae i Forhold til mine Breve, i alt Andet være saa forskellige som muligt derfra. Thi ligner ikke mine Breve uvisse Indtægter? Uvisse ere de, det vil De dog ikke nægte, Indtægter ere de, men saa uvisse, at man let bliver uvis (ikke sandt?) om det er en Indtægt, – saa det kan man kalde uvisse Indtægter. I denne Henseende ønsker jeg, at Deres uvisse Indtægter ikke maa ligne mine Breve. Derimod var det vel muligt, at De ikke nu igjen havde ventet Brev fra mig; i denne Henseende ønsker jeg, at den uvisse Indtægt maa ligne mine Breve.

Jeg har nu siddet hjemme den hele Formiddag, har læst i adskillige lærde og curieuse Skrifter, Kl. er omtrent 1, jeg spiser først til Middag Kl. 1 $\frac{3}{4}$, jeg har lagt Bogen tilside, tændt mig en Cigar, da falder det mig ind, at det kunde være passende at aflægge Pastor Spang en Visit. Scenen bliver, hvad jeg beklager, ikke paa Deres Værelse, men paa mit. Fra dette Standpunct maa De betragte mit Brev og overhovedet mine Breve. Jeg troer jeg er i denne Henseende en ret god Korrespondent; mine Breve have alle mulige gode negative Egenskaber, og naar De seer mit Segl for et Brev, saa kan De ganske trygt modtage det. Naar et Brev ikke er frankeret, saa kan man stundom blive raadvild, om man ikke heller skal lade Postvæsenet beholde det, om dets Indhold virkelig er de Penge værd; – jeg frankerer altid og søger i den Henseende ikke blot at danne mig efter men endog at overgaae hiin store Viismand Socrates, der aldrig tog Penge for sin Underviisning; jeg siger jeg overgaaer ham, skjøndt det egenlig er urigtigt, thi jeg [overgaaer?] blot hans Idealitet ved at give Penge til, thi da det, jeg har at sige, staaer i intet Forhold til det, Socrates havde at sige, saa vilde jeg ikke blot overgaae ham men end ikke danne mig efter ham, hvis jeg anlagde samme Maalestok. Jeg overgaaer ham altsaa derved, at jeg endog giver Penge til, men denne Overgaaen er dog egentlig kun Udtrykket for, at jeg stræber at ligne. Gud veed, om mine Bestræbelser i denne Henseende lykkes mig, og om jeg ikke slipper for let dertil ved blot at frankere. – Den Vanskelighed ved Frankeringen kjender Alle, men erfarne Folk som De og jeg kjender endnu en anden. Naar jeg modtager endog et frankeret Brev, men jeg kun skjønner eller aner, at det er et Brev, som fordrer Svar, saa bliver jeg let raadvild, og saaledes gaaer det formodenlig ogsaa Dem, om man skal modtage det, eller om det ikke var bedre, at lade Postvæsenet beholde det. Efterhaanden som Verden stiger i Kultur, tænker jeg at det bliver Skik, at man faaer Lov at see i Brevene om der skal svares eller ikke og derefter afgjøre, om man vil modtage dem eller ikke; eller man kan indføre et Mærke, som anbringes uden paa Brevene. Ogsaa denne negative Egenskab: ikke at koste Svar har mine Breve, og derfor kan De altid sikkert tage dem i Haanden.

De seer, at min Reise udvikler og danner mig; De seer, at der er foregaaet en stor Forandring med mig, den nemlig, at jeg uforandret bliver den samme.

Hvad Nyt, vilde De formodenlig spørge. Litterære Nyheder har vi ikke mange af, undtagen Schellings Optræden, som endnu bestandig vedbliver at vedligeholde Nyhedens Interesse. 2det Bind af Hegels Encyclopædie er udkommet, og Michelet har tilladt sig, uden at vise Foreningen den, at skrive en Fortale, hvori han noget haardt angriber Schelling. Det var kort før Juul. Jeg havde ventet, at Schelling, der paa sine Forelæsninger er meget polemisk, havde ladet falde et Par Ord af til ham; det er imidlertid ikke skeet. Signalet synes ellers herved at være givet til [Strid?]. Schellings Stilling er ikke behagelig; han er draget ind i Hoffets Interesse, dette gjør hans Optræden lidt forhadet, og er naturligviis som ethvert udvortes Hensyn altid skadeligt. Hegelianerne puste til. Schelling seer saa bister ud som en Eddikebrygger. Man behøver blot at høre ham sige: ich werde morgen (han udtaler det i Modsætning til Berlinerne, der udtale g meget blødt, meget haardt som k: morken) fortfahren, for at faae en Forestilling om hans personlige Forbittrelse. – Forleden kom han en halv Time for sildig. Jacob v. Thyboe kan ikke have sat et forfærdeligere Ansigt op i Beleiringen ved Amsterdam end det, Schelling skar og gav sin Vrede Luft i nogle Angreb paa Indretningen i Berlin, at der ikke var offentlige Uhre. For at gjøre det godt igjen vilde han læse lidt over Tiden, Sligt taales ikke i Berlin, man skrabede og hyssede, Schelling blev rasende og udbrød: er det mine Herrer Tilhørere ubehageligt, at jeg læser, saa kan jeg gjerne høre op: ich werde morken fortfahren. Slige Smaatræk er vel Ubetydeligheder, men jeg skriver jo ogsaa Ubetydeligheder. – At give en Fremstilling af hans Lære og de Modificationer, Identitets-Systemet har antaget, lader sig ikke gjøre i et Brev.

Werder spiller med Kathogierne ligesom den stærke Mand i Dyrehaugen med 2, 3, 40 Punds-Kugler. Det er forfærdeligt at see til, og man fristes her som i Dyrehaugen undertiden til at troe, at det er Papirs-Kugler. Han er ikke blot Philosoph men ogsaa Digter. Han har skrevet et uhyre Stykke, som hedder Christopher Columbus, der, uagtet Censor har strøget 600 Vers, varer fra Kl. 5 $\frac{1}{2}$ –10; ogsaa i en anden Forstand varer det endnu længere, thi Stykket selv varer i 14 Aar, og forsaavidt maa man jo rose hans Korthed. Det blev første Gang givet igaar Aftes, men man kunde ikke faae Billet.

Tiden er nu forbi, og jeg har jo Werders advarende Exempel til at bestræbe mig for Korthed.

Jeg lever ret vel, ønsker Dem det samme af bedste Hjerter. Forsaa vidt det en enkelt Gang paa Deres Værelse skulde synes Dem, som om Døren gik op, og jeg i min egen Tyndhed og med min tynde Stok kom ind deraf, saa lad dette lille Brev være et Forsøg paa at holde Dem et Øieblik skadesløs, hvis De et Øieblik skulde savne Noget ved at Døren ikke gik op. I ethvert Tilfælde være dette lille Brev Dem et haandgribeligt Vidne om, at jeg er til, og at jeg tænker paa Dem, og at jeg forbliver

Deres hengivne
S. Kierkegaard.